

Tilinpäätös 2019

Kaupunginhallitus 30.3.2020

Kaupunginvaltuusto 8.6.2020

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus	3
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
Kaupunginjohtajan katsaus	3
Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
Yleinen taloudellinen kehitys	7
Turun talousalueen kehitys ja kaupungin kannalta tärkeät hankkeet	7
Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	8
Olennaiset poikkeamat käyttötalousarvioon	9
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
Kaupungin henkilöstö	10
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	10
Ympäristötekijät	11
Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	12
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	13
Tilikauden tuloksen muodostuminen	13
Toiminnan rahoitus	15
Rahoitusasema ja sen muutokset	16
Kaupungin ylijäämän / alijäämän kehitys	19
Kokonaistulot ja –menot	19
Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	20
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	20
Konsernin toiminnan ohjaus	20
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	21
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	22
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	23
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	27
Tilikauden tuloksen käsittely	27
Talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
Talousarvion toteutuminen	29
Tavoitteiden toteutuminen	30
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	
Käyttötalouden toteutuminen	
Toimielimien informaationsivut	33
Hallintopalvelut	44
Sosiaali- ja terveyspalvelut	75
Sivistyspalvelut	103
Tekniset palvelut	124
Tilalaitos	154
Vesihuoltolaitos	156
Käyttötalous yhteensä - taulukot	159
Investointiosan toteutuminen	173
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	190
Investointien toteutuminen	191
Rahoitusosan toteutuminen	192
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	193

Tilinpäätöslaskelmat	197
Tuloslaskelma	198
Rahoituslaskelma	199
Tase	200
Konsernilaskelmat	202
 Tilinpäätöksen liitetiedot	 207
 Eriytetyt tilinpäätökset	 229
Vesihuoltolaitoksen taseyksikkö	230
Hulevesitoiminnan laskennallinen eriytys	
Tilalaitoksen taseyksikkö	239
 Allekirjoitukset ja merkinnät	 246
 Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	 247
 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	 248

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen talouden kasvu hidastuu, edessä on taantuma vuonna 2020

Suomen talouden kasvu hidastui vuonna 2019. Bruttokansantuote kasvoi ennakkotietojen mukaan 1,3 %. Koronaviruspandemian vuoksi talousnäkymät vuodelle 2020 ovat Suomessakin erittäin huonot. Maaliskuun 2020 loppupuolella käytettävissä olevien arvioiden mukaan Suomen talous vajoaa taantumaan. Suomen Pankin arvion mukaan Suomen bruttokansantuote supistuu kuluvana vuonna 1,5 – 4 prosenttia koronaviruspandemian ja heikentyneen suhdanteen vuoksi. Suomen Pankin arvion mukaan heikomman vaihtoehdon kaltainen kehitys vaikuttaa yhä todennäköisemmältä.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2019 -raportin mukaan Varsinais-Suomen yritysten näkemykset yleisestä suhdannetilanteesta olivat edelleen toiveikkaita. Laivanrakennusteollisuuden kasvun arvioitiin jatkuvan ennen kaikkea Turun ja Rauman seutukunnissa, mutta vaikutusten ulottuvan ympäri maata. Rakentamisen ennakointiin olevan hiljentymässä voimakkaan kasvusuhdanteen jälkeen, mutta säilyvän varsinkin kasvukeskuksissa hyvällä tasolla. Koronaviruspandemia muuttaa talousnäkymät myös Varsinais-Suomessa vuoden 2020 talousnäkymät huonoiksi.

Useita vuosia jatkunut työttömyyden vähentyminen taittui vuonna 2019. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2019 koko maassa 9,8 %, joka on 0,1 % enemmän kuin vuosi sitten. Varsinais-Suomessa työttömien työhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2019 lopussa 9,5 %, mikä on sama kuin vuotta aiemmin.

Naantalissa työttömyys aleni myös vuonna 2019. Joulukuun 2019 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Naantalissa 7,1 % (0,6 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuosi sitten). Myös nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät laskivat. Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä oli joulukuun 2019 lopussa 85 (vuotta aiemmin 98) ja yli 12 kk työttöminä olleiden työnhakijoiden määrä oli 128 (vuotta aiemmin 153). Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on pysynyt Naantalissa suurena ja lähes ennallaan (vuoden 2019 lopussa luku oli 275 ja vuotta aiemmin 279).

Asuntorakentaminen jatkui vilkkaana

Asuntorakentaminen jatkui vilkkaana Naantalissa. Vuonna 2019 valmistui 100 uutta asuntoa. Vuonna 2020 uusien valmistuvien asuntojen määrän arvioidaan olevan selvästi suurempi, noin 150 asuntoa. Useat isot jo vuonna rakenteilla olleet kerros- ja rivitalohankkeet valmistuvat vuoden 2020 puolella.

Naantalín uuden keskusta-alueen rakentamisnäkymät ovat hyvät. Alueella jatkettiin kahden syksyllä 2018 aloitetun kerrostalon rakentamista. Kaupunginhallitus päätti hyväksyä vuoden lopussa keskusta-alueella sijaitsevan kerrostalotonttia koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen TA-Asumisoikeus Oy:n kanssa. Tarkoitus on, että asumisoikeuskerrostalon rakennustyöt alkavat syksyllä 2020.

Kaupungin väkiluku kasvoi 67 hengellä vuonna 2019. Kuntien välisen muuttoliikkeen muuttovoitto oli 113 henkeä ja nettomaahanmuutto oli 21. Luonnollinen väkiluvun kasvu oli miinusmerkinen edellisten vuosien tapaan. Muutos oli - 64 henkeä. Myönteistä on se, että vuosina 2015 – 2019 Naantali on ollut vahva muuttovoittokaupunki. Kuntien välisen muuttoliikkeen nettovoitto oli tällä ajanjaksolla yhteensä 609 henkeä.

Syksyllä 2019 julkaistiin Tilastokeskuksen uudet väestöennusteet vuoteen 2040 saakka. Näitä ennusteita tehtäessä on otettu huomioon viime vuosien muuttoliike ja aikaisempaa olennaisesti alhaisemmat syntyvyysluvut. Useimpien kuntien kohdalla uudet ennusteet päättyvät edel-

listä ennustetta pienempiin väestölukuihin. Tulevaisuudessa kasvavia kuntia on uusien ennusteiden mukaan hyvin vähän. Turun seudulla on edelleen kasvumahdollisuuksia. Myös Naantalin väestön määrän arvioidaan kasvavan maltillisesti.

Useita tärkeitä asemakaavoja hyväksyttiin

Kaupunki jatkoi useiden asemakaavojen valmistelua. Vuoden aikana hyväksyttiin seuraavat asemakaavat:

- Asuntomessualueen asemakaava
- Soinistentien alueen / Soinisen pientaloalueen asemakaava ja asemakaavamuutos
- Naantalin Aurinkoisen asemakaavamuutos
- Viestitien asemakaavamuutos
- Isosuon asemakaava ja asemakaavan muutos

Vuoden 2019 lopussa olivat valmisteltavina mm. seuraavat asemakaavat:

- Kailon asemakaavamuutos
- Rymättylätien eteläpuoli / Luonnonmaan perhetalon vaihe 1
- Rymättylätien eteläpuoli / Luonnonmaan perhetalon vaihe 2
- Ruonan yhdystie: uusi kaupan tontti ja alueen liikennejärjestelyt

Asuntomessuhankkeen 2022 valmistelu eteni hyvin. Valtuusto hyväksyi vuoden 2019 alussa asuntomessualueen asemakaavan. Asuntomessualue nimettiin Lounatuulen alueeksi. Asuntomessualueen tontit tulivat haettavaksi syksyllä 2019. Matalahden ruoppaustyöt edistyivät ripeästi. Vuoden 2019 lopussa aloitettiin asuntomessualueen kunnallistekniikan rakentaminen.

Naantalin tulos oli positiivinen myös vuonna 2019

Vuosi 2019 oli kuntatalouden kannalta hyvin poikkeuksellinen. Kuntien verotulot jäivät huomattavasti ennakoarvioita alhaisemmiksi. Syksyyn 2019 saakka arvioitiin, että alhaiset verotulokertymät johtuvat pääosin valtakunnallisen tulorekisteriin käyttöön liittyneistä vaikeuksista. Syksyllä varmistui, että ongelmien pääsyy on verokorttiuudistus. Verotulovajeen määrä oli useita satoja miljoonia euroja, minkä vuoksi kunnilla oli suuria vaikeuksia ennustaa vuoden 2019 tulosta ja laatia vuoden 2020 talousarvioitaan.

Kuntaliiton helmikuussa 2020 julkistamien ennakkotietojen mukaan tilikauden tulos oli vuonna 2019 negatiivinen 225 kunnassa. Vuotta aiemmin negatiivisen tuloksen teki 196 kuntaa ja sitä edellisenä vuonna 55 kuntaa. Verokorttiuudistuksesta aiheutuva verotulovaje selittää osin huonoja tuloksia.

Tilinpäätöksen mukaan toimintakate oli -97,8 milj. euroa ja vuosikate 10,9 milj. euroa. Tilikauden tulos vuonna 2019 oli + 2,3 miljoonaa euroa. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli + 2,4 miljoonaa euroa. Naantalin verotulot olivat noin 3 miljoonaa euroa pienemmät alkuperäisen talousarvion verrattuna. Kaupungin hyvä tulos johtuu merkittävästi siitä, että vuonna 2019 kertyi paljon satunnaisia tuloja.

Keskeisiä eroja alkuperäisen talousarvion ja tilinpäätöksen välillä ovat seuraavat tekijät:

- Toimintatuotot ylittyivät 2,5 miljoonaa euroa (muut toimintatuotot +1,6 milj. eur)
- Valmistus omaan käyttöön ylittyi 0,5 miljoonaa euroa
- Toimintamenot ylittyivät 2,1 miljoonaa euroa
- Toimintakate parani 0,9 miljoonaa euroa
- Verotulot alittuivat 3,1 miljoonaa euroa
- Valtionosuudet ylittyivät 1,2 miljoonaa euroa
- Rahoituserien nettotulo ylittyi 0,9 miljoonaa euroa

-
- Vuosikate heikkeni 0,1 miljoonaa euroa
 - Poistot ylittyivät 0,4 miljoonaa euroa (sisältäen kertaluonteisia poistoja 0,2 milj. eur)
 - Satunnaisia tuottoja kirjattiin 0,4 miljoonaa euroa.

Henkilöstömenot ylittyivät 0,7 miljoonaa euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Yli-tykseen sisältyy investointimenoihin kohdistuvien henkilöstömenojen kirjauskäytännön muutos, jonka vaikutus oli noin 332 000 euroa (korotti vastaavasti tuloluonteista erää ”Valmistus omaan käyttöön”).

Palvelujen ostot ylittyivät 1,2 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen tekijä oli erikoissairaanhoidon ostopalvelujen käytön merkittävä lisääntyminen; tulosalueen ylitys oli 1,1 milj. euroa.

Vuoden 2019 investointimenojen yhteismäärä oli 10,4 milj. euroa. Suurimmat investoinnit olivat seuraavat:

- Luonnonmaan asuntomessualue (Matalahden ruoppaus, messualueen kunnallistekniikan suunnittelu ja rakentaminen) 1,9 milj. euroa
- Jäähallien yhdysosa (jäähallitukseen säilytystilat ja lisäpukusuojatilat) 0,8 milj. euroa
- Keskustakorttelien kunnallistekniikka 0,5 milj. euroa
- Laurila Amandis, peruskorjaus 0,5 milj. euroa
- Majamäen koulun lähiliikuntapaikka 0,4 milj. euroa
- Aurinkotien alikulkuväylien peruskorjaus 0,4 milj. euroa
- Soinistentien pientaloalueen kunnallistekniikka 0,3 milj. euroa

Korollisten lainojen määrä oli vuoden lopussa 14,5 miljoonaa euroa. Velkamäärä vuoden 2019 lopussa on 751 euroa, mikä alittaa huomattavasti kuntien keskiarvon 3 360 euroa (Tilastokeskus, kuntien tilinpäätösarviot 2019).

Kaupunkikonsernin taloudellinen kehitys on viime vuosina ollut myönteistä sekä emon että konserni yhteensä-tasolla, näin siitäkin huolimatta, että konserniin kuuluvat tytäryhteisöjen lisäksi myös kuntayhtymät suhteellisella osuudellaan. Konsernitunnusluvut ovat 2016 - 2018 kehittyneet suotuisasti verrattuna maan keskiarvoihin ja vuonna 2019 kehitys jatkui.

Vuoden 2019 tilinpäätös oli hyvä. On kuitenkin otettava huomioon, että satunnaiset tulot selittävät osaltaan positiivista tulosta.

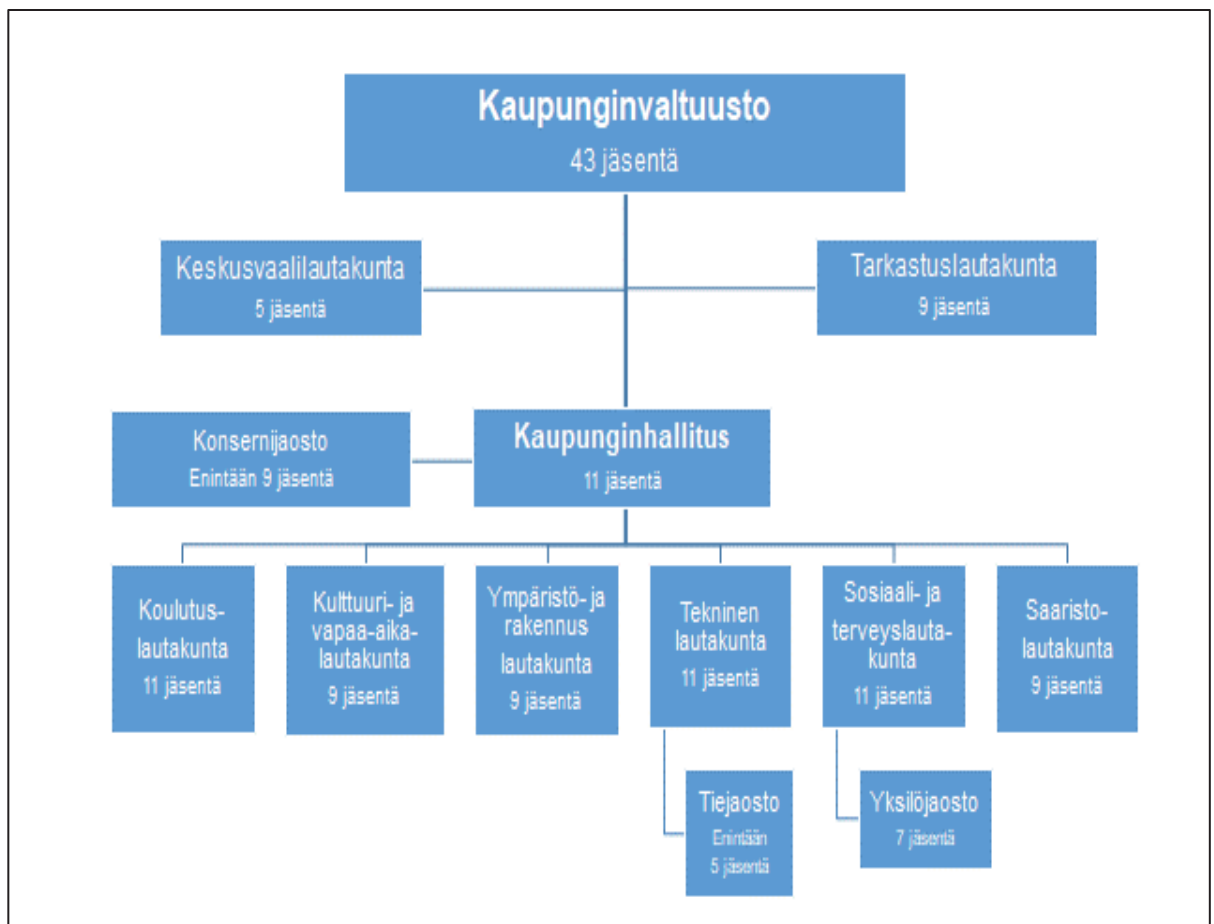
Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kokonaisuutena hyvin. Esitän lämpimät kiitokset henkilöstölle, esimiehille ja luottamushenkilöjohdolle hyvin tehdystä työstä.

Naantalilla on mahdollisuudet vahvistaa vetovoimaansa

Vuoden 2019 toiminnallisten ja taloudellisten tulosten perusteella Naantalin kaupungilla on hyvät mahdollisuudet lisätä kilpailukykyään vetovoimaisena asuin- ja yrityskaupunkina, jossa on laadukkaat peruspalvelut sekä hyvin hoidettu ja kaunis ympäristö. Vuoden 2019 taloudellinen tulos vahvistaa myös luottamusta siihen, että Naantalilla on edellytykset toteuttaa vuosille 2020 – 2023 suunnitellut mittavat, noin 59 miljoonan euron investoinnit ja pitää velkamäärän kasvu maltillisena. On kuitenkin varauduttava siihen, että vuoden 2020 taloudellisesta tuloksesta tulee selvästi heikompi talousarvioon verrattuna koronaviruspandemian ja heikentyneiden suhdannenäkymien vuoksi.

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vuoden 2019 luottamustoimielinorganisaatio on ohessa kuvattu 5.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön mukaisena.

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talouden kasvu hidastui. Työllisyyden vähentyminen taittui.

Koronaviruspandemian ja heikentyneiden suhdannenäkymien vuoksi talousnäkymät vuodelle 2020 ovat Suomessakin erittäin huonot. Maaliskuun 2020 loppupuolella käytettävissä olevien arvioiden mukaan Suomen talous vajoaa taantumaan.

Suomen talouden viime vuosien talouden kasvu ei ole vahvistanut kuntataloutta. Useimpien kuntien taloudelliset tulokset olivat myös vuonna 2019 huonoja, mikä johtuu osin verokorttiuudistuksesta aiheutuvasta verotulovajeesta. Kuntaliiton helmikuussa 2020 julkistamien ennakkotietojen mukaan tilikauden tulos oli vuonna 2019 negatiivinen 225 kunnassa. Vuotta aiemmin negatiivisen tuloksen teki 196 kuntaa ja sitä edellisellä vuonna 55 kuntaa.

Koronaviruspandemian taloudelliset vaikutukset uhkaavat heikentää monin tavoin kuntataloutta vuonna 2020. Näköpiirissä ei ole sen jälkeenkään tekijöitä, jotka olennaisesti vahvistaisivat kuntataloutta.

Turun talousalueen kehitys ja kaupungin kannalta tärkeät hankkeet

Varsinais-Suomen yritysten näkemykset yleisestä suhdannetilanteesta olivat syksyllä 2019 edelleen toiveikkaita. Laivanrakennusteollisuuden kasvun arvioitiin jatkuvan Turussa ja Raumalla. Rakentamisen ennakoitiin olevan hiljentyneessä voimakkaan kasvusuhdanteen jälkeen, mutta säilyvän Turun seudulla hyvällä tasolla.

Koronaviruspandemia ja heikentyneet suhdannenäkymät muuttavat myös Varsinais-Suomen vuoden 2020 talousnäkyä pessimistisiksi. Talousnäkyihin vuodesta 2021 alkaen liittyy suurta epävarmuutta eikä luotettavia ennusteita ole mahdollista tehdä.

Kaupungin edunvalvonnan kannalta tärkein julkinen kehitysinvestointi on Turun kehätien E18 parantamishanke. Kehätien huono välityskyky on selkeä pullonkaula elinkeinoelämän kehitykselle, Naantalissa ja Turun satamien liikenteelle ja turvalliselle henkilöliikenteelle. Lounaisrannikon satamien läpi kulkee neljännes koko maan ja 90 % Suomen ja muun Skandinavian välisistä merikuljetuksista. Turun kehätien E18 perusparantamisen yleissuunnitelma välillä Naantali – Raisio hyväksyttiin helmikuussa 2020. On tärkeää, että tiesuunnitelman laatiminen aloitetaan mahdollisimman nopeasti.

Asuntomessujen järjestäminen Luonnonmaan saarella vuonna 2022 on merkittävimpiä kaupungin kehityshankkeita. Valtuusto hyväksyi vuoden 2019 alussa asuntomessualueen asemakaavan. Asuntomessualue nimettiin Lounatuulen alueeksi. Asuntomessualueen ensimmäinen tonttien hakukierros järjestettiin syksyllä 2019. Matalahden ruoppaustyöt edistyivät ripeästi. Vuoden 2019 lopussa aloitettiin asuntomessualueen kunnallistekniikan rakentaminen.

Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Alkuperäisen talousarvion toimintakate oli – 98,7 miljoonaa euroa ja toteutunut toimintakate oli – 97,8 miljoonaa euroa eli 0,9 miljoonaa euroa talousarviota pienempi. Toimintakatteeseen vaikuttavat varsinaisen toiminnan tulot ja menot eli mukana eivät ole verorahoitus (= verotulot ja valtionosuudet), rahoituserät eivätkä poistot.

Toimintakatteiden muutoksen keskeiset tekijät verrattuna alkuperäiseen talousarvioon

- toimintatuotot ylittyivät 2,5 miljoonaa euroa (myyntituotot +0,5 milj. eur, maksutuotot +0,3 milj. eur, tuet ja avustukset +0,1 milj. eur, muut toimintatuotot (lähinnä omaisuuden luovutustuotot) +1,6 milj. eur)
- valmistus omaan käyttöön ylittyi 0,5 miljoonaa euroa
- toimintamenot ylittyivät 2,1 milj. eur (henkilöstömenot yli 0,7 milj. eur, palveluostot yli 1,2 milj. eur, aineet ja tarvikkeet yli 0,2 milj. eur, avustukset yli 0,1 milj. eur, muut toimintamenot ali 0,1 milj. eur).

Toimialojen toimintakatteet toteutuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna seuraavasti

- Hallintopalvelut +2,0 miljoonaa euroa parempi
- Sosiaali- ja terveystaloudet -1,3 miljoonaa heikompi
- Sivistyspalvelut -0,2 miljoonaa heikompi
- Tekniset palvelut -0,1 miljoonaa heikompi (pl. taseyksiköt)
- Tilalaitos +0,3 miljoonaa parempi
- Vesihuolto +0,2 miljoonaa parempi.

Henkilöstömenot ylittivät 0,7 miljoonaa euroa alkuperäisen talousarvion kokonaisarvion - tulosalueittain voi esiintyä isojaakin heilahteluja. Ylityksestä osa aiheutui investointipalkkojen kirjauskäytännön muutoksesta. Lomapalkkavarauksen vuosimuutos oli yhteensä 642 156 (ed. v. 77 371) euroa menoja lisäävä. Muutoksen suuruus aiheutuu palkankorotuksen ja henkilöstömäärän kasvun lisäksi myös siitä, että vuonna 2020 maksettavaan lomarahaan ei sovelleta enää 30 % leikkausta ja varautuminen tähän on aloitettu 1.4.2019.

Kuntajaoston ohjeen mukaan virka- ja työehtosopimusten mukainen ns. ”tuloksellisuuteen perustuva kertaerä” (maksettu tammikuussa 2019) oli kirjattava vuoden 2018 menoksi, määrä oli 326 326 euroa.

Alkuperäisen talousarvion tilikauden tulos oli +2,4 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä tilikauden tulos on +2,3 miljoonaa euroa. Keskeiset toteutumista selittävät tekijät edellä kuvattujen toimintakatteiden muutosten lisäksi ovat seuraavat

- verotulot toteutuivat 3,05 miljoonaa euroa alle talousarvion.
Tuloveroennusteen sisällä kunnallisveron odotettu kasvu hyytyi verohallinnon muutoksiin, joita on muualla selostettu. Yhteisövero kasvoi noin 1,1 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Voimakkaan eläketulon kasvun vuoksi kaupungin jako-osuus tuloverojen tilityksissä on kehittynyt maan keskiarvoa paremmin.
- valtionosuudet toteutuivat 1,2 milj. eur yli talousarvion.
Määrässä on mukana noin 800 000 euron lisäys, kun hallitus päätti vuodelle 2020 merkityn valtionosuussumman aikaistamisesta vuodelle 2019
- rahoituserien nettototeutuma 0,9 milj. eur yli talousarvion (positiivinen toteutuma).
Kasvu johtui ennakoidusta osinkotulojen kokonaismäärästä.
- poistot 0,4 miljoonaa euroa budjetoidua suuremmat.
Ylitteessä on mukana noin 210 000 euroa ennakoiduttomia kertapoistoja.

Pääomamenot olivat alkuperäisessä talousarviossa 11,7 miljoonaa euroa ja rahoituslaskelman mukainen toteutuma 10,4 miljoonaa euroa.

Hallintopalvelujen toimintakate oli 2,0 miljoonaa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa, suurimpana tekijänä muiden toimintatuottojen 1,2 milj. euroa (pääosin omaisuuden luovutustulojen kasvun takia). Henkilöstömenot jäivät 373 000 euroa ja palveluostot jäivät 407 000 euroa alle alkuperäisen talousarvion. Henkilöstömenojen alitus oli 143 000 euroa, kun otetaan huomioon TVA-varaus 230 000 euroa.

Sosiaali- ja terveystalvelujen toimintakate oli 1,3 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota heikompi. Tulot ylittivät 0,6 milj. euroa ja menot ylittivät 1,9 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot ylittivät 0,5 miljoonaa euroa ja ostopalvelut 1,0 miljoonaa euroa, mikä johtui pääosin erikoissairaanhoidon palvelujen käytön mittavasta lisääntymisestä.

Sivistystalvelujen toimintakate heikkeni 0,2 miljoonaa euroa alkuperäisestä talousarviosta. Tuotot ylittivät 0,3 milj. euroa ja menot 0,5 milj. euroa. Henkilöstömenot ylittivät 0,3 milj. euroa, ostopalvelut 0,1 milj. euroa ja materiaalienot 0,1 milj. euroa.

Teknisten palvelujen (pl. taseyksiköt) toimintakate oli 0,1 milj. euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Tuotot ylittivät 0,1 milj. euroa ja menot ylittivät 0,2 milj. euroa.

Tilalaitoksen toimintakate parani talousarviosta 0,3 milj. euroa ja Vesihuollon parani 0,2 milj. euroa. Tilalaitoksen toimintakatteeseen sisältyy Kiinteistö Oy Opintien purkamisesta syntynyt kertaluonteinen tuloutus (bruttona 0,6 milj. eur).

Rahoitusta kevensi yhteensä 1,2 miljoonalla eurolla Turun Seudun Energiatuotanto Oy:n pääomanpalautus. Liittymismaksujen (= talousarviossa ”Muut maksuvalmiuden muutokset”) kasvavirta ylitti arvion noin 130 000 eurolla.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tilinpäätöksen liitteenä on selvitys sitovien määrärahojen toteutumisesta. Koosteen määrärahoissa on otettu huomioon valtuuston hyväksymät TA-muutokset sekä muut, täytäntöönpanomääräyksiin tai talousarvion sisältöön perustuvat muutokset. Samaan selvitykseen on koottu myös tuloarvioiden toteutuminen. Mikäli määrärahan muutos ei ole riittänyt kattamaan lopullista toteutumista, on ylityksiä käsitelty valtuuston kokouksessa 3.2.2020. Tämän käsitteilyn jälkeen on toteutumisvertailussa ylityksiä yhteensä 1 333 152,86 euroa. Selvitys määrärahojen toteutumisesta ja käsittelemättömistä ylityksistä on tilinpäätöksen liitteessä ”Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta”. Investointiylityksistä noin 0,5 miljoonaa euroa kohdistuu hankkeisiin, jotka jatkuvat 2020.

Käsittelemättömät ylitykset esitetään hyväksyttäväksi tilinpäätöksen osana.

Toimielinten selvitykset toiminnan sisällöstä ja tavoitteiden toteutumisesta ovat tulosalue- tai investointikohtaisessa toteutumisvertailussa paitsi ”Antolainaus”.

Em. liitteen mukaan antolainaus on ylittynyt noin 179 000 eurolla. Tästä 150 000 euroa aiheutuu Kiinteistö Oy Katariinanpuistolle annetusta lainasta, joka on budjetoitu nettolisäyksen 880 000 euron mukaan, mutta jouduttu kirjaamaan bruttona 1 030 000 euron mukaan (aikaisempi 150 000 euron laina on lisätty pääomaan). Muu lisäys johtuu kaupungin maksamista liittymismaksuista (palautuskelpoisia eli kuuluvat pitkäaikaisiin saataviin).

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin kuusi edellistä tilinpäätöstä ovat olleet ylijäämäisiä. Velkamäärä on laskenut merkittävästi ja on selvästi pienempi kuin kunnissa keskimäärin (noin 22 % kuntien keskiarvosta).

Kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2019 oli 19,00 % eli sama kuin 2018. Kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin 2018.

Valtionosuuksien nettomäärä nousi edellisestä vuodesta noin 1,1 miljoonaa euroa. Siihen sisältyvä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (= Naantalissa valtionosuutta vähentävä) kasvoi 0,2 miljoonaa euroa ja oli 4,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin kyky huolehtia talouden tasapainosta ja toteuttaa suunnitellut investoinnit oli 2019 hyvä. Myös toiminta- ja taloussuunnitelman 2020 – 2023 mukaan kaupungilla on mahdollisuudet toteuttaa mittavat, noin 59 miljoonan euron suuruiset bruttoinvestoinnit siten, että velkamäärän lisäys pysyy kohtuullisena. On kuitenkin varauduttava siihen, että koronaviruspandemia ja huonontuneet suhdannenäkymät voivat heikentää merkittävästi kansantalouden kehitystä ja kuntataloutta erityisesti vuonna 2020 ja mahdollisesti myös seuraavina vuosina.

Kaupungin henkilöstö

Henkilöstökertomuksen mukaan kaupungissa työskenteli vuoden 2019 lopussa yhteensä 980 (970) vakituista viran- tai toimenhaltijaa. Määräaikaista henkilökuntaa oli 284 (251). Vakanssien määrät 31.12.2019 olivat talousarvion 2020 mukaan seuraavat: virkoja 320 ja toimia 747 ml. tuntipalkkaiset, yhteensä 1 067 (1 055).

Henkilöstöasioita tarkastellaan yksityiskohtaisemmin henkilöstökertomuksessa.

Vuoden 2019 tuloslaskelman mukaiset ”Palkat ja palkkiot” olivat 44,0 milj. eur (41,5). Luku kattaa taseyksiköt. Menolajin kasvuun sisältyvät investointeihin kohdistuvat palkkamenot (kirjauskäytännön muutos).

Henkilöstömenot, milj. euroa (käyttötalous vuoteen 2018) ja muutos-%

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
46,6	49,7	51,7	53,4	54,6	53,5	52,6	51,7	50,7	52,4	54,8
	6,6	4,0	3,3	2,2	-1,9	-1,7	-1,6	-2,0	3,3	4,6

*) ilman investointipalkkojen kirjauskäytännön muutosta henkilöstömenojen muutosprosentti oli 3,9 %

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Koronaviruspandemia ja heikentyneet suhdannenäkymät aiheuttavat suurta epävarmuutta Suomen kansantalouden ja kuntatalouden kehitykseen erityisesti vuonna 2020 ja mahdollisesti pidemmälläkin aikavälillä. Tilanteen tekee hankalaksi se, että kuntien verotulojen kehitykseen on liittynyt muutoinkin merkittävää epävarmuutta vuodesta 2019 lähtien, jolloin epävarmuutta aiheutti verotilitysvajeeksi nimetty ilmiö, jonka sanotaan aiheutuneen verokorttiuudistuksesta – kunnilta jäi Kuntaliiton mukaan tilivuonna saamatta noin 400 miljoonaa euroa (ennuste 2.12.2019). Kuitenkin uudistuksen perusteluissa sillä ei pitänyt olla mitään tällaisia vaikutuksia. Tällaiset uudistukset murentavat julkisen hallinnon uskottavuutta ja kykyä suoriutua tehtävistään hallitusti.

Kuntaliiton ja verohallinnon näkemysten eroavuus ”verotilitysvajeen” määrästä aiheuttaa lisää epävarmuutta.

Ansiotulojen myönteinen kehitys on edelleen sidoksissa eläkkeensaajien kpl-määrän ja tulo-tason kasvuun. Kaupungin 65 v täyttäneiden määrä on 25,6 % maan keskiarvon ollessa 22,3 %.

Verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen viiveen vuoksi mahdolliset nousut ja laskut näissä tekijöissä (verotulot ja valtionosuuden tasaus) voivat osua samoille vuosille.

Kaupungin asukaskohtainen velkamäärä 31.12.2019 oli merkittävästi pienempi kuin kunnissa keskimäärin. Kaupungin korkoriskiä ei voida pitää kovin suurena kaupungin taloudellinen kantokyky huomioon ottaen, vaikka voimassaolevan investointisuunnitelman rahoitustarve todennäköisesti ylittää merkittävästi poistorahoituksen tason. Taloussuunnittelun ydintehtävä on hallita kaupungin kokonaistalous.

Tiedossa ei ole sellaisia vahinkoriskejä, jotka poikkeaisivat noin 20 000 asukkaan kuntien ta-
vanomaisesta tilanteesta.

Kaupungin saataviin sisältyy noin 1,1 miljoonan euron erääntyneet saatavat, joille on kiinni-
tysvakuus. Kyseinen yritys on yrityssaneerauksessa.

Ikääntyneiden määrän kasvu näkyy hoito- ja vanhuspalvelutarpeen voimakkaana kasvuna ja
edellyttää merkittäviä lisävoimavaroja. Ammattitaitoisen henkilöstön saanti tulee jatkuvasti
olemaan suuri haaste.

Kaupungilla on edelleen vireillä korvausvaatimus jäähallitoimittajan konkurssipesältä. Tästä
on aiemmin saatu jako-osan ennakkona noin 55 000 euroa. Todennäköisesti ei merkittäviä
suorituksia ole enää odotettavissa.

Turun Seudun Vesi Oy:n riita-asiassa välimiesoikeus antoi päätöksen maaliskuussa 2020 ja
pätöksen arviointi on kesken.

Asfalttikartellikorvauksesta on verottajalta saatu vaatimus maksaa arvonlisäveroja 28 618,18
euroa + viivästyskorkoja. Asiaan haetaan muutosta.

Edelleen on vireillä (jo vuodesta 2009-2010 lukien) ympäristön turmelemisen ennallistamiseen
liittyvä ennakkorvausvaatimusoikeudenkäynti. Mahdollisten kustannusten määräksi nyt ar-
vioitu 85 000 euroa.

Sosiaalitoimessa on vireillä useita kuntien välisiä riita-asioita sijoitusten kustannusvastuusta.
Osa on tällä hetkellä hallinto-oikeuden ratkaistavana, mutta eivät kaikki. Kussakin tapauk-
sessa taloudellinen merkitys on suuri riippumatta siitä, onko Naantali asiassa kantajana vai
vastaajana.

Ympäristötekijät

Kaupunki ei seuraa kirjanpidossa ympäristökuluja tai -tuottoja erikseen vaan ne sisältyvät
toiminnoittain menoihin ja tuloihin.

Kaupungin osallistuminen ylikunnallisiin ympäristöhankkeisiin on selostettu ympäristösuoje-
lun tulosalueella.

Naantalin alueella kiinteistöjen jätehuollon järjestää Lounais-Suomen Jätehuolto Oy.

Kaupunki ostaa kunnalliseen viemäriin päätyvien jätevesien puhdistuspalvelut Turun Seudun
Puhdistamo Oy:ltä ollen samalla yhtiön osakkaana.

Kaupungilla on hoidossaan entinen Isosuon kaatopaikka. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy on
lopettanut kaatopaikan jälkihoitoon tarvittavien varojen keräämisen sen kaatopaikkaomista-
jakunnilta.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n ja Salon Kaukolämpö Oy:n perustama energiayhtiö Lou-
navoima Oy rakennuttaa Salon Korvenmäkeen ekovoimalaitoksen, jossa lounaissuomalais-
ten kierrätyskelvoton jäte hyödynnetään lähien energiaksi asukkaille ja yrityksille. Ekovoimalai-
tos korvaa perusenergian tuotannossa fossiilisia polttoaineita, mikä tekee energiasta aiem-
paa ympäristöystävällisempää. Laitos on tarkoitus saada toimintavalmiiksi kesäkuussa 2021.

Turun Seudun Energiatuotanto Oy, jossa kaupunki on osakkaana, on rakennuttanut uuden
monipolttoainevoimalan, jonka käyttöönotto tapahtui loppuvuodesta 2017. Uuden voimalan
yksi tavoite on lisätä uusiutuvan energian käyttöä. Voimalaitoksella on otettu käyttöön savu-
kaasulauhdutin, joka parantaa voimalaitoksen hyötysuhdetta.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä**Sisäisen valvonnan organisointi**

Sisäistä valvontaa suoritetaan johtamiskäytäntöjen osana, jolloin johto seuraa esimerkiksi määrärahojen käyttöä, erilaisten rakentamis- ja muiden suunnitelmien laadintaa ja päätösten toimeenpanoa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksessa on tilikauden aikana käsitelty yksi väärinkäytösepäily.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Toiminnan ja talousarvion toteutumista valvotaan osavuosisiraporttien avulla, joita laadittiin kolme (4 ja 8 kk toimialajohtajaraportit lautakunnille ja kaupunginhallitukselle ja puolivuosisiraportti edellisten lisäksi myös valtuustolle). Lisäksi toimialojen johtoryhmät ovat suorittaneet omaehtoista seuranta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Voimassaolevan vakuutus sopimuksen osana on edellytetty, että sopimuskauden aikana tehdään yhteistyönä kaupungin riskianalyysejä ja sen päivitystä.

Riskianalyyseissä tavoitteena ei ole projektiluontoinen työ vaan saada riskianalyyseissä päivittäminen osaksi kunkin toimialan ja yksikön vuosirutiinia sekä päivittää arviot aina merkittävän toimintaympäristön muutoksen perusteella. Seuraava riskianalyysi käynnistyy keväällä 2020 aikana.

Kaupunginjohtaja on asettanut kaupungin riskienhallintaryhmän ja sen toiminta on käynnistetty syksyllä 2014. Kaupungin riskienhallintapolitiikka on hyväksytty kaupunginhallituksessa syksyllä 2014.

Toimialat ovat suorittaneet riskienhallinnan tilan itsearvioinnin. Yhteenvedon perusteella voidaan sanoa riskienhallinnan tilan olevan edellisvuoden tasolla. Parannettavaa itsearvioinnin perusteella on riskiraportoinnissa ja sovelluksista saatavien tietojen laadussa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tiedossa ei ole omaisuuskohteita, joiden hankinnan tai luovutuksen yhteydessä voisi syntyä menetyksiä. Tiedossa ei ole myöskään syitä, joiden perusteella niiden arvo tai käyttöarvo alenisi tavanomaista enemmän lähitulevaisuudessa tai syitä, joiden perusteella kaupunki voisi joutua korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Ohje sopimusjohtamisen ja sopimushallinnan järjestämisestä on hyväksytty kaupunginhallituksessa 2017. Sovelluksen käytössä on tullut esiin seikkoja, joiden takia on välttämätöntä ohjeistaa sovelluksen käyttöä yhtenäisesti ja vaatia sovellukseen lisäominaisuuksia.

Kaupungin sopimushallinnassa on jokaisella sopimuksella vastuuhenkilö ja sopimushallintaan on mahdollista laittaa vastuuhenkilölle hälytys, mikäli sopimus edellyttää reagointia esimerkiksi tietyn päivämäärän suhteen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäistä tarkastusta suorittaa controller kaupunginjohtajan alaisuudessa ja työsuunnitelman hyväksyy kaupunginhallitus. Controller avustaa konsernijohtoa kaupunkikonsernin toiminnan seurannassa.

Controller raportoi kerran vuodessa kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle tarkastuksen tulokset. Raportti sisältää merkittävimmät havainnot. Controller laati vuodelta 2019 kuusi raporttia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Talousarvion mukaisen tuloksen muuttumiseen vaikuttaneet keskeiset tekijät on kuvattu edellä kappaleessa ”Olenneiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa”.

Taulukko sisältää kaupungin ja taseyksiköiden luvut ilman sisäisiä ja keskinäisiä eriä. Eriytetyt tulos- ja rahoituslaskelmat sekä taseet esitetään erikseen jäljempänä toimintakertomuksessa.

KAUPUNKI YHTEENSÄ		
TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
1 000 euroa	2019	2018
Toimintatuotot	25 394	24 605
Valmistus omaan käyttöön	701	239
Toimintakulut	-123 915	-118 864
Toimintakate	-97 820	-94 020
Verotulot	90 778	89 564
Valtionosuudet	15 447	14 306
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	746	754
Muut rahoitustuotot	2 143	1 614
Korkokulut	-454	-487
Muut rahoituskulut	-2	-6
Vuosikate	10 837	11 724
Poistot ja arvonalentumiset	-8 909	-7 768
Satunnaiset tuotot	413	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	2 341	3 956
Tilinpäätössiirrot	1 767	369
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	4 108	4 325
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / toimintakulut, %:a	20,6	20,7
Vuosikate / poistot, %:a	121,7	150,9
Vuosikate, euroa / asukas	561	609
Asukasmäärä	19 312	19 245

Asukasmäärä 2019 on ennakkoväkiluku. Aiempien vuosien luvut Tilastokeskuksen julkaisemia vuoden viimeisen päivän lukuja.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Kaupungin maksamat nettokorot olivat noin 2,6 % laskettuna vuoden alun ja lopun korollisen vieraan pääoman keskiarvolle.

Verorahoitus (verot + valtionosuudet) toteutui 1,8 miljoonaa euroa alle varsinaisen talousarvion; verotulot -3,0 ja valtionosuudet +1,2 miljoonaa euroa. Tuloverotilitykset tilivuodelta lasivat hieman verrattuna edellisen tilivuoden tilityksiin. Yhteisöveron tilivuoden tilitysten kasvu oli +10,3 %, kun jako-osuus kasvoi +8,2 %.

Kaupungin ennakonpidätyksen alaisten ansiotulojen muutos eur / asukas oli verovuonna 2018 alle maan keskiarvon; Naantali 2,9 % / koko maa 3,1 % (palkkatuloissa 3,1 % / 4,3 %; eläketuloissa 4,1 % / 2,5 %).

Verotulojen toteutuma on alla olevassa taulukossa, johon on merkitty myös verovuosi- ja verolajikohtaiset maksuunpanot.

VEROTULOKOHDAN ERITTELY TILINPÄÄTÖKSEN MUKAAN (tilityksiin perustuva erittely)									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
KUNNALLISVERO	56 644 093	58 493 668	65 835 757	67 358 693	67 237 053	69 760 181	71 891 658	74 123 941	74 045 077
- varainhoitovuodelta	53 191 670	55 253 712	59 957 647	61 718 377	62 180 982	63 785 045	66 502 710	69 139 802	69 043 450
- muut vuodet, netto	3 452 423	3 239 956	5 878 110	5 640 316	5 056 070	5 975 136	5 388 948	4 984 139	5 001 627
YHTEISÖVERO	6 565 118	6 532 837	6 885 569	6 010 013	7 390 989	7 044 207	7 868 231	8 839 982	9 946 814
- varainhoitovuodelta	4 857 283	5 542 506	5 495 620	4 547 643	5 560 470	5 120 151	5 101 265	6 885 510	7 591 556
- muut vuodet, netto	1 707 835	990 331	1 389 949	1 462 370	1 830 519	1 924 056	2 766 966	1 954 472	2 355 259
KIINTEISTÖVERO	4 826 208	5 322 260	5 545 879	5 959 623	6 059 709	6 210 856	6 545 506	6 599 622	6 786 388
TULOVEROT YHT.	68 035 419	70 348 765	78 267 205	79 328 329	80 687 751	83 015 243	86 305 395	89 563 544	90 778 279
MAKSUUNPANOT VEROLAJEITTAIN VEROVUODEN MUKAAN*									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*)	
KUNNALLISVERO	56 590 413	60 489 161	65 669 533	66 923 214	68 161 847	69 256 898	71 625 048	73 543 956	
YHTEISÖVERO	6 189 428	7 401 134	7 058 132	6 319 589	7 544 259	7 900 589	7 031 820	9 015 323	
KIINTEISTÖVERO	4 936 803	5 446 723	5 537 202	6 049 165	6 136 282	6 223 635	6 605 504	6 696 785	
MAKSUUNPANO YHT.	67 716 644	73 337 018	78 264 867	79 291 968	81 842 388	83 381 122	85 262 372	89 256 064	
* kunnallisvero Tilastokeskukselta 28.2.2020, yhteisövero verohallinnolta 14.11.2019, kiinteistövero veronsaajapalvelusta 19.2.2020 (kunnallisverossa 400 000 euron riski)									
Tuloveroprosentti	17,25	17,75	18,50	18,50	18,50	18,50	19,00	19,00	19,00
Maksuunpannun kunnallisveron muutos %		6,9	8,6	1,9	1,9	1,6	3,4	2,7	

POISTOT	TA + MRM	TOTEUTUNUT	ERO
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat käyttöoikeudet	169 129	100 570,57	68 558,43
Muut pitkävaikutteiset menot	37 817	27 000,60	10 816,40
Tietokoneohjelmat	0	0,00	0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Rakennukset ja rakennelmat	2 753 492	2 612 759,76	140 732,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 370 794	4 667 225,19	-296 431,19
Koneet ja kalusto	1 139 264	1 289 838,02	-150 574,02
Kertaluont poisto (hyöd. myyntita)	0	0,00	0,00
Muut lisäpoistot	0	211 167,92	-211 167,92
Poistot rahastosijoituksista	0	0,00	0,00
Yhteensä	8 470 496	8 908 562,06	-438 066,06

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Tarkastelu tapahtuu rahoituslaskelmakaavan ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

KAUPUNKI YHTEENSÄ		
RAHOITUSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT	2019	2018
1 000 euroa		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 837	11 724
Satunnaiset erät, netto	413	0
Tulo-rahoituksen korjauserät	-2 444	-1 528
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 371	-11 457
Rahoitusosuudet investointeihin	92	105
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 674	2 680
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 201	1 524
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 059	-220
Antolainasaamisten vähennykset	636	374
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-616
Kunnalta saatujen lyhytaik. lainojen muutos		0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 116	-1 500
Oman pääoman muutokset		0
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 285	1 472
Rahoituksen rahavirta	-3 254	-490
Rahavarojen muutos	-1 053	1 034
Rahavarat 31.12.	1 212	2 264
Rahavarat 1.1.	2 264	1 231
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulo-rahoitus, %:a	105,4	103,3
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %:a	117,5	96,7
Lainanhoitokate	5,0	4,0
Kassan riittävyys, pv	3,3	6,3
Asukasmäärä	19 312	19 238
Lainanhoitokatteessa on lyhennyksinä käytetty 1/8-osaa lainamäärästä, koska vieras pääoma koostuu lähinnä lyhytaikaisista kuntatodistuksista.		

INVESTOINNIT

Investointien tulo-rahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Pääomamenojen tulo-rahoitus, %

= 100 * Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Pääomamenojen tulo-rahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, jos lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12.

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassastamaksut, M €

Kassastamaksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön
Korkokulut
Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot
Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarat ja kassasta maksut otetaan kaavaan edellä esitetyllä tavalla laskettuna.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Kuntajaoston taseen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaisesti tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tilinpäätöksen tilinpäätöslaskelmat-osassa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.3.2020 valmisteluohjeen peruspääoman vahvistamisesta 15 miljoonalla eurolla siirtämällä edellisten tilikausien kumulatiivisesta ylijäämästä tämän suuruisen siirron peruspääomaan. Siirron jälkeen peruspääoman määrä on 67,3 miljoonaa euroa.

TASE, kaupunki yhteensä, milj. eur

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	152,0	151,3	OMA PÄÄOMA	116,4	112,3
Aineettomat hyödykkeet	1,0	0,7	Peruspääoma	67,3	52,3
Aineettomat oikeudet	0,5	0,7	Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	45,0	55,7
Muut pitkävaikutteiset menot	0,5	0,1	Tilikauden yli- / alijäämä	4,1	4,3
Aineelliset hyödykkeet	116,0	114,6	POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	0,9	2,7
Maa- ja vesialueet	25,9	25,6	Poistoero ja varaukset	0,9	2,7
Rakennukset	48,8	49,9	PAKOLLISET VARAUKSET	0,7	0,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	35,3	35,1	Eläkevaraukset	0,0	0,1
Koneet ja kalusto	2,6	2,5	Muut pakolliset varaukset	0,7	0,7
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,6	0,6
Enn.maksut ja keskeneräiset han	3,2	1,3	Valtion toimeksiannot	0,0	0,0
Sijoitukset	35,0	36,0	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,5	0,5
Osakkeet ja osuudet	22,1	23,7	Muut toimeksiantojen pääomat	0,1	0,0
Muut lainasaamiset	12,5	11,8	VIERAS PÄÄOMA	41,9	44,4
Muut saamiset	0,4	0,6	Pitkäaikainen	11,6	11,0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,0	0,0
Lahjoitusrahastojen varat	0,0	0,0	Saadut ennakot (koroton)	0,1	0,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8,6	9,5	Liittymismaksut ja muut velat (koroton)	11,6	11,0
Vaihto-omaisuus	0,2	0,2	Lyhytaikainen	30,2	33,3
Aineet ja tarvikkeet	0,2	0,2	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14,5	20,6
Valmiit tuotteet	0,0	0,0	Saadut ennakot	0,0	0,0
Saamiset	7,2	7,0	Ostovelat	4,6	4,3
Pitkäaikaiset saamiset	0,1	0,0	Muut velat	2,7	1,3
Muut saamiset	0,1	0,0	Siirtovelat	8,4	7,1
Siirtosaamiset	0,0	0,0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	160,6	160,8
Lyhytaikaiset saamiset	7,0	7,0			
Myyntisaamiset	4,5	5,2	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Lainasaamiset	0,0	0,2	Omavaraisuus-%	73,1	71,5
Muut saamiset	1,7	0,8	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	31,7	34,5
Siirtosaamiset	0,8	0,8	Kertynyt yli- / alijäämä, milj. eur	49,2	60,0
Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,2	0,2	Kertynyt yli- / alijäämä, eur / asukas	2 545	3 121
Muut arvopaperit	0,2	0,2	Lainakanta 31.12., milj. eur	14,5	20,6
Rahat ja pankkisaamiset	1,0	2,1	Lainakanta 31.12., eur / asukas	751	1 072
VASTAAVAA YHTEENSÄ	160,6	160,8	Lainat ja vastuut, 31.12., milj. eur	24,1	30,2
			Lainat ja vastuut, 31.12., eur / asukas	1 248	1 571
			Lainasaamiset, milj. eur	12,5	11,8
			Asukasmäärä	19 312	19 238

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetie-to-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtion-osuuksista. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku kertoo, kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on tulevana vuosina katettavaa alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), eur / asukas

= (Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / asukasmäärä

Edellinen tunnusluku suhteutettuna kunnan asukasmäärään.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakanta = korollinen vieras pääoma.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

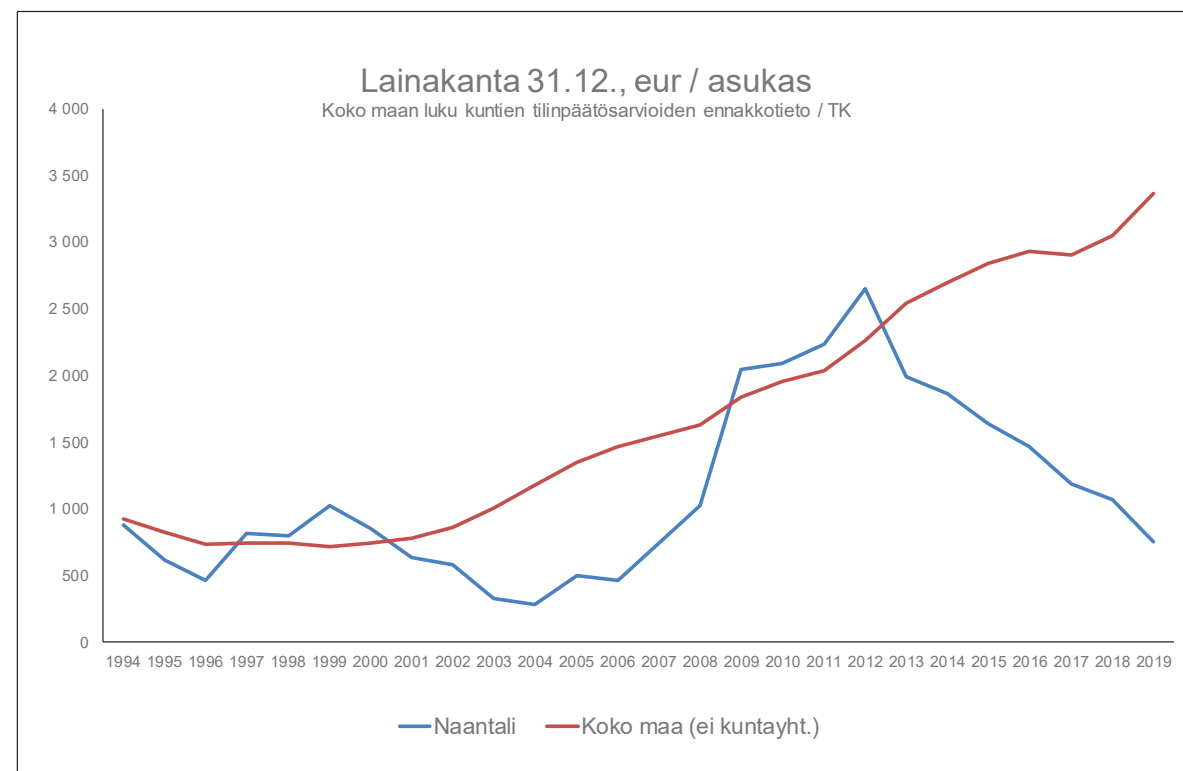
= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Korollisten lainojen määrä taseessa 31.12.2019 oli 14 500 000 euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa määrä oli 24 566 716 euroa. Edelliseen tilinpäätökseen verrattuna lainamäärä aleni 6,1 miljoonaa euroa.

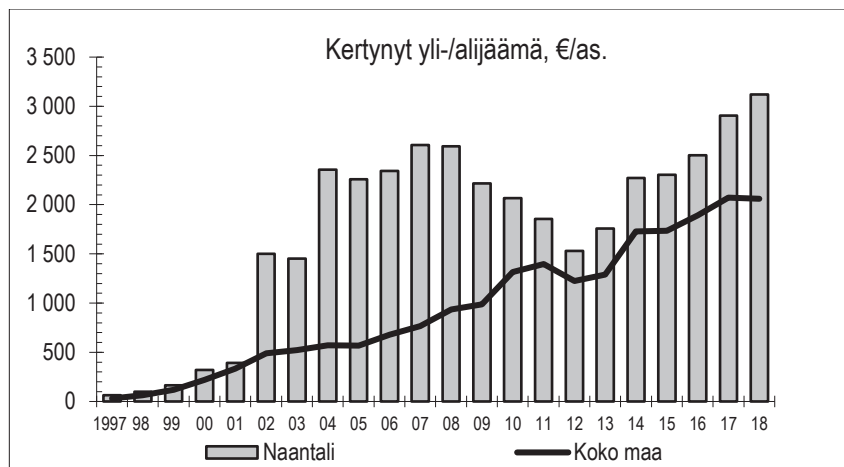
Merkittävä ero talousarvion ja tilinpäätöksen lainamäärissä johtuu, paitsi useista ennakoimattomista myönteisistä tulosvaikutteisista tekijöistä ja eräistä kassavirtatapauksista (pääomapalautus, liittymismaksut), niin myös siitä, että jo edellisen tilivuoden aikana lainamäärä aleni, jolloin talousarvion 2019 laskelmassa ottolainauksen lähtötaso jäi korkeaksi.

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan lainamäärä nousee edelleen (Tilastokeskus).

Kaupungin ylijäämän / alijäämän kehitys

Asukaskohtainen ylijäämän määrän kehitys 1.1.1997 alkaen on oheisen kaavion mukainen.

Merkittävimpien muutoksien taustatekijöitä

- 2002 kaupunki sai mittavan yhteisöverotulon
- 2004 myönteinen valtionosuus- ja verotulokehitys
- vv. 2009 – 2012 esim. poistot olivat väärin arvioidut (taustalla mm. kuntaliitos ja sataman mittavat nopeapoistoiset investoinnit)
- 2013 verotilitykset olivat merkittävästi suuremmat kuin teoreettinen maksuunpano ("rytmihäiriö")
- 2014 satamatoiminta yhtiöitettiin, tuloslaskelmaan kirjattiin 6,5 miljoonan euron suuruinen satunnainen tulo
- 2017 verotulotilitykset kehittyivät hyvin. Tilivuonna purettiin investointivarausta 1,0 milj. euroa.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulot ja -menot -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	milj. eur	MENOT	milj. eur
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	25,4	Toimintakulut	123,9
Verotulot	90,8	- Valmistus omaan käyttöön	-0,7
Valtionosuudet	15,4	Korkokulut	0,5
Korkotuotot	0,7	Muut rahoituskulut	0,0
Muut rahoitustuotot	2,1	Satunnaiset kulut	0,0
Satunnaiset tuotot	0,4	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien		- Pak. varausten lis (+), väh (-)	0,1
hyödykkeiden luovutusvoitot	-2,4	- Pysyvien vastaavien	
Investoinnit		hyödykkeiden luovutustappiot	0,0
Rahoitusosuudet investointeihin	0,1	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		Investointimenot	10,4
luovutustulot	3,7	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	1,1
Antolainasaamisten vähennykset	0,6	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	Oman pääoman vähennykset	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,0	Kokonaismenot yhteensä	141,3
Kokonaistulot yhteensä	136,9		
Täsmäytys:			
Kokonaistulot ./ Kokonaismenot =		-4,34	
Rahavarojen muutos ./ Muut maksuvalmiuden muutokset =		-4,34	

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty, kpl	Ei yhdistelty, kpl
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt		
Muut yhtiöt	4	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt	1	
Kuntayhtymät	6	
Osakkuusyhteisöt	2	
Muut omistusyhteisyydet		
Yhteensä	17	0

Yhteisökohtainen erittely kunnan omistuksesta muissa yhteisöissä esitetään liitetiedoissa.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginhallitus ohjaa tytäryhtiöiden toimintaa ja valvoo osakkuusyhtiöitä. Kaupunginhallituksen konsernijaosto seuraa kaupunkikonsernin tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginvaltuuston 23.4.2018 hyväksymä konserniohje sisältää toimintaohjeen Naantalin Energia Oy:lle, Naantalin Matkailu Oy:lle, Naantalin Vuokratalot Oy:lle ja Naantalin Satama Oy:lle.

Talousarviossa 2019 oli seuraavat osinko-odotukset

- Naantalin Energia Oy maksaa osinkoa 450 000 euroa vuoden 2018 tuloksen perusteella
- Naantalin Satama Oy maksaa osinkoa 350 000 euroa vuoden 2018 tuloksen perusteella
- Naantalin Vuokratalot Oy maksaa yhtiön sijoitetuille varoille kohtuullisena tuottona 100 000 euroa vuonna 2019
- Naantalin Matkailu Oy:lle ei ole asetettu osinkovaatimusta.

Naantalin Energia Oy maksoi osinkoa 325 000 euroa ja Naantalin Satama Oy 375 000 euroa. Naantalin Vuokratalot Oy maksoi 100 000 euroa.

Palvelutoimintaa harjoittavien yhteisöjen tavoitteena on palvelutehtävästä suoriutuminen yhtiön talouden tasapaino säilyttäen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet melko hyvin.

Naantalin Vuokratalot Oy:n osalta on seurattu erityisesti asuntojen käyttöastetta, vuokrasaattavia, vuokrajonoja ja yhtiön kiinteistöihin kohdistuvaa korjausvelkaa, joiden osalta tilanne on ollut varsin hyvä. Käyttöasteen lasku (95,88 %) johtuu peruskorjausten vuoksi tyhjänä olleista Nuhjalantie 5 A ja B kiinteistöistä. Käyttöaste ilman peruskorjattuja kiinteistöjä on 98,47 %.

Käyttöaste per 31.12.2019 on 95,88 % (Nuhjalantie 5 A:n ja B:n peruskorjaukset 1.12.2018 – 31.12.2019). Huoneistokorjauksia tehtiin 636 039,70 (599 065,29) eurolla. Nuhjalantie 5 A:n ja B:n peruskorjaukset valmistuivat aikataulun mukaisesti. Kiinteistöt ovat savuttomia. Naantalin Vuokratalot Oy:lle palkattiin 8.7.2019 uusi vuokravalvoja. Asiakastyytyväisyyskysely tehtiin keväällä 2019.

Naantalin Matkailun osalta seurataan erityisesti myyntipalvelun osalta matkailuyritysten palvelujen välitysmyyntiä, vakiokierrosten ja ryhmämatkojen myyntiä sekä lipunmyyntijärjestelmien kautta tapahtuvaa lipunmyyntiä. Leirintäalueen osalta seurataan majoitusvuorokausia. Lisäksi seurataan Taloustutkimuksen ”Kaupungit matkailukohteina” -tutkimuksessa matkailuneuvonnan, esitteiden ja kotisivujen sijoittumista muiden samankokoisten kaupunkien joukossa sekä matkailutulon kehittymistä, joka raportti saadaan joka toinen vuosi. Näiden lisäksi seurataan laadullisia mittareita, joihin kuuluu ryhmämatkoista kerättävät palautteet sekä majoittuvien asiakkaiden palautteet. Yhtiö on saavuttanut tavoitteensa.

Naantalin Energia Oy:n liikevaihto oli 10,0 milj. euroa, jossa on nousua 5,3 % vuoteen 2018 verrattuna. Nousu johtuu kaikkien liiketoiminta-alueiden maltillisesta kasvusta. Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja nousi 1 128 514 euroon (v. 2018: 827 140). Siirtoliiketoiminnan liikevaihto nousi 2,1 % ollen 4,0 milj. euroa. Energiaa siirrettiin verkostossa 131,9 GWh (v. 2018: 131,7). Siirron nousu johtui kaikissa asiakasryhmissä hieman nousseesta sähkön käytöstä. Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 1,3 milj. euroa, josta verkoston laajentamiseen ja korvausinvestointeihin käytettiin 1,2 milj. euroa.

Naantalin Satama Oy:n liikevaihto oli 6,8 milj. euroa, jossa on nousua 6,3 % aiempaan vuoteen verrattuna. Nousuun vaikutti kasvanut liikennetulo. Yhtiön tulos ennen siirtoja ja veroja oli 869 319 euroa, mikä oli 6,8 % v. 2018 parempi. Satama Oy:n kokonaisliikenne oli 2,9 miljoonaa tonnia (+2 %). Suuryksikköliikenteessä (RoRo/Ropax) aluksilla kuljetettiin 1,95 miljoonaa tonnia rahtia, missä on laskua 4 %. Yhtiön investoinnit olivat 4,6 milj. euroa. Isoin investointi oli laiturin 15-17 pidennys, jonka työmaa jakautuu vuosille 2019 - 2020.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat vuoden aikana ja sen jälkeen

Kiinteistö Oy Naantalin Opintie myi omaisuutensa vuoden 2018 lopulla ja yhtiö purettiin 2019. Tulosvaikutus noin +600 000 euroa.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maailmanlaajuiset ensireaktiot koronapandemiaan vaikuttanevat pitkään sekä kuntatalouteen että yhteiskunnan toimintojen kehittymiseen. Julkisen talouden vastuu sekä toiminnan että talouden suhteen ylikorostuu kaikkialla ja sen palautuminen aikaisemmalle tasolle on todennäköisesti hyvin hidasta, kun ilmiöt ovat maailmanlaajuiset. Todennäköisesti tapahtuu myös voimakasta eriytymistä, koska eri kansakuntien palautumiskyky on hyvin erilainen.

Naantalin Vuokratalot Oy rakentaa Naantalin asuntomessuille pari-/rivitalon, jossa on 10-12 asuntoa. Lisäksi yhtiö on kiinnostunut rakentamaan kerrostalon Aurinkotien/Nuhjalatien alueelle. Kerrostalotontin luovutus on valmisteltavana.

Matkailuala on erityisen suurissa vaikeuksissa vuonna 2020 Naantalissa lyhyen sesongin vuoksi.

Naantalin Energia Oy:n toimitusvarmuuteen liittyvät investointivaateet ovat nostaneet verkostoinvestointeja aina vuoteen 2028 asti. Näkymät alueen asukasmäärästä ja rakentamisesta ovat tällä hetkellä positiivisia ja yhtenä kehitysalueena on Asuntomessut 2022.

Yhteiskunnan toimivuus edellyttää toimivaa kaupallista rahtiliikennettä, joten vaikutukset sataman toimintaan eivät ehkä ole kovin merkittäviä. Voidaan pitää kansallisena velvollisuutena, että yhtiön infrastruktuuri on kunnossa ja toimiva.

Haasteena on sovittaa eri toimijoiden operaatiot ja liikenne pienelle satama-alueelle, jossa volyymit ovat isoja. TSE:n voimalaitoksen hiilestä suurin osa on korvautunut biopolttoaineilla ja hiili poistunee muutaman vuoden aikana lähes kokonaan. Satamayhtiön oikeus periä sataman alueen käytöstä maksuja Neste Oyj:ltä on edelleen riidanalainen. Asian selvitystyö on kesken ja aiheuttaa kustannuksia.

Oman konsernin ulkopuolella pandemia aiheuttaa nyt todennäköisesti merkittäviä toiminnallisia seurauksia, joiden seurauksia jouduttaneen sietämään usean vuoden ajan, kun terveyden- ja sairauden hoidossa on tehtävä priorisointia. Tämän taloudelliset vaikutukset ovat todennäköisesti myös merkittäviä.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernin johtamista, ohjausta ja tehtäviä koskevat säännökset on otettu 5.6.2017 voimaan tulleeeseen hallintosääntöön ja konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.4.2018.

Ohjeen mukaan kaupunginhallitus johtaa ja ohjaa kaupunkikonsernia. Kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa ja ohjata tämän ohjeen mukaisesti, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Hallintosäännön 20 § 4. kohdan velvoittamana kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto arvioivat 13.5.2019 omistajaohjauksen tuloksellisuutta ja totesivat, että konserniohjaus on ollut riittävää ja vaikuttavaa vuonna 2018.

Konserniyhteisöjen toimitusjohtajat ovat raportoineet toiminnasta kaupunginjohtajalle. Kaupungin kuuden kuukauden osavuositiedon yhteydessä on raportoitu kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle välintilinpäätöksistä. Kaupungin omistajapolitiikkaa on toteutettu yhtiökokouksissa, joita varten on tarvittaessa annettu kaupunginhallituksen erillinen toimintaohje.

Konserniyhteisöt voivat käyttää kaupungin palveluja, kun niistä erikseen sovitaan. Käyttö on ollut vähäistä.

Tytäryhtiöiden hallitukset päivittävät ja kehittävät riskikartoituksia vähintään kerran vuodessa sekä aina, kun suunnitellaan uudenlaista toimintaa, palveluja tai tuotteita. Hallitukset saavat tilikauden aikana tietoa mahdollisista riskeistä eikä kuluneella tilikaudella ole havaittu merkittäviä puutteita riskienhallinnassa.

Controller on selvittänyt keskeisten tytäryhtiöiden näkemykset konserniohjeiden ja konserniohjauksen riittävyydestä ja toimivuudesta. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat pitävät ohjeita ja ohjausta riittävinä ja toimivina.

Konsernitilinpäätös

Kaupungin henkilöstömäärä käsitellään henkilöstökertomuksessa. Keskeisten konserniyhteisöjen henkilöstöpanoskuvaus on alla.

	Voimassa olevat palvelussuhteet	Tehty työpanos, htv
Naantalin kaupunki*	1 067,0	961,0
Naantalin Vuokratalot Oy	5,0	4,9
Naantalin Energia Oy	16,6	16,2
Naantalin Matkailu Oy	5,0	6,0
Naantalin Satama Oy	17,4	17,0
Naantalin Musiikkijuhlasäätiö	1,0	1,8
Konserni yhteensä	1 112,0	1 006,9

*) virat + kk-palkkaiset + tuntipalkkaiset. HTV-luku tuotettu palkkajärjestelmästä.

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat konsernituloslaskelma, konsernitase, konsernirahoituslaskelma sekä niiden liitteenä ilmoitettavat tiedot (kuntalaki 114 § 2 mom.).

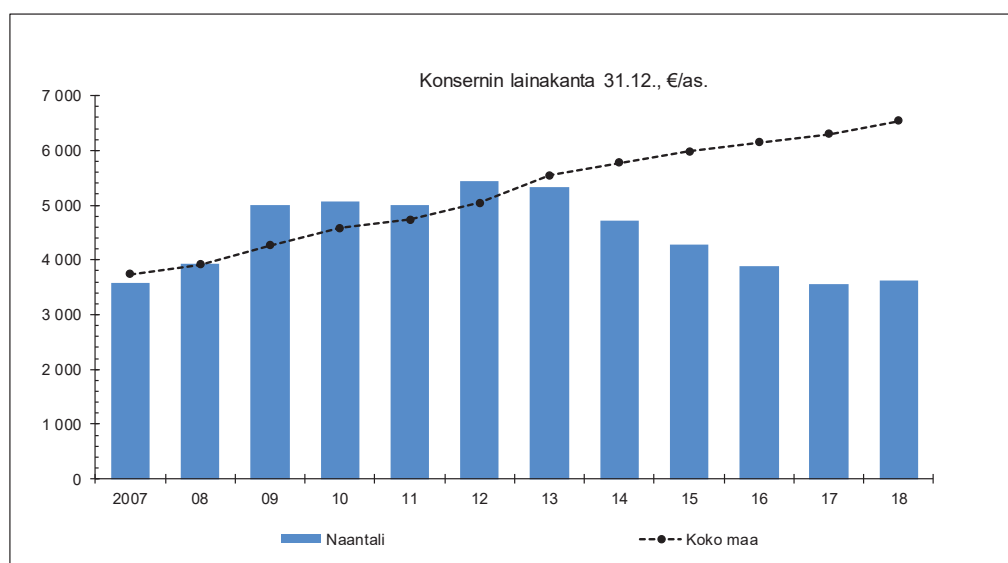
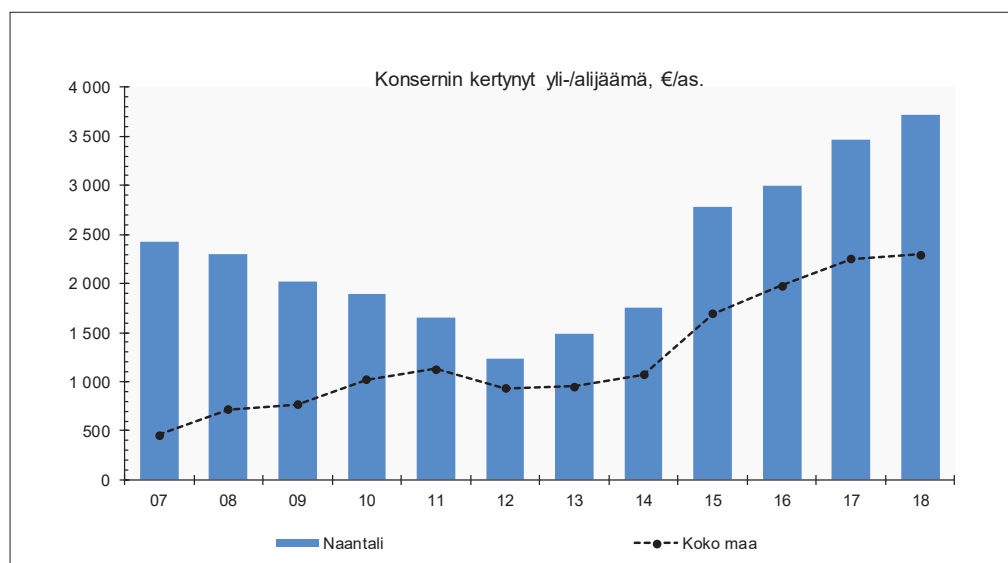
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
1 000 euroa	2019	2018
Toimintatuotot	82 771	78 967
Toimintakulut	-170 132	-162 728
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) + / -	37	14
Toimintakate	-87 324	-83 747
Verotulot	90 778	89 564
Valtionosuudet	15 447	14 306
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot +	144	146
Muut rahoitustuotot +	1 388	969
Korkokulut -	-1 015	-1 074
Muut rahoituskulut -	-25	-23
Vuosikate	19 393	20 139
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 390	-13 197
Tilikauden yli- ja alipariarvot + / -		
Arvonalentumiset	0	
Satunnaiset erät + / -	413	
Tilikauden tulos	5 415	6 942
Tilinpäätössiirot + / -	0	0
Tilikauden verot	-339	-381
Laskennalliset verot	-252	-291
Vähemmistöosuudet + / -	3	-2
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	4 827	6 268
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / toimintakulut, %:a	48,7	48,5
Vuosikate / poistot, %:a	134,8	152,6
Vuosikate, euroa / asukas	1 004	1 047
Asukasmäärä	19 312	19 238

KONSERNI YHTEENSÄ				
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		2019		2018
1 000 euroa				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		19 393		20 139
Satunnaiset erät, netto		413		
Tilikauden verot ja laskennalliset verot		-339		-381
Tulorahoituksen korjauserät		-3 244	16 224	-1 480
				18 278
Investointien rahavirta				
Investointimenot		-22 053		-20 757
Rahoitusosuudet investointeihin		109		174
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		4 933	-17 011	3 751
				-16 833
Toiminnan ja investointien rahavirta			-787	1 446
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset -		-29		-220
Antolainasaamisten vähennykset +		486	457	374
				154
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +		6 259		7 866
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -		-4 393		-5 248
Lyhytaikaisten lainojen muutos + / -		-6 225	-4 358	-1 851
				767
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset		-735		-195
Muutokset vähemmistöosuudessa			-735	
				-195
Muut maksuvalmiuden muutokset + / -				
Toimeksiantojen ja varojen pääomien muutokset + / -		10		-24
Vaihto-omaisuuden muutos + / -		-3		43
Saamisten muutokset + / -		-1 752		2 726
Korottomien velkojen muutokset + / -		3 987	2 241	-430
				2 315
Rahoituksen rahavirta			-2 397	3 041
Rahavarojen muutos + / -			-3 184	4 487
Rahavarat 31.12.			9 872	13 055
Rahavarat 1.1.			13 055	8 568
Rahavarojen muutos + / -			-3 184	4 487
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulorahoitus, %:a		88,4		97,8
Pääomamenojen tulorahoitus, %:a		72,4		77,5
Lainanhoitokate		6,0		5,1
Kassan riittävyys, pv		18,2		25,1
Asukasmäärä		19 312		19 238

KONSERNITASE, milj. eur

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	221,9	214,9	OMA PÄÄOMA	131,4	126,0
Aineettomat hyödykkeet	1,4	1,2	Peruspääoma	67,3	52,3
Aineettomat oikeudet	0,8	1,0	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	0,0	0,0
Muut pitkäaikaiset menot	0,6	0,2	Arvonkorotusrahoitus	0,0	0,0
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	1,6	2,0
Aineelliset hyödykkeet	209,7	200,9	Ed. tilikauden yli-/alijäämä	57,6	65,4
Maa- ja vesialueet	31,8	31,5	Tilikauden yli-/alijäämä	4,8	6,3
Rakennukset	104,3	102,6			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58,3	58,1	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	0,0	0,0
Koneet ja kalusto	6,4	6,2			
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1	PAKOLLISET VARAUKSET	2,0	2,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8,9	2,4	Eläkevakuutukset	0,0	0,1
Sijoitukset	10,8	12,8	Muut pakolliset varaukset	1,9	2,0
Osakkuus yhteisöosuudet	0,3	0,3			
Muut osakkeet ja osuudet	7,1	8,7	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1,1	1,0
Muut lainasaamiset	1,6	1,6			
Muut saamiset	1,7	2,1	VIERAS PÄÄOMA	111,9	111,5
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,4	0,4	Pitkäaikainen	66,9	63,3
Valtion toimeksiannot			Korollinen	47,3	45,1
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,0	0,0	Koroton	19,6	18,3
Muut toimeksiantojen varat	0,4	0,4			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	24,0	25,3	Lyhytaikainen	45,0	48,2
Vaihto-omaisuus	0,7	0,7	Korollinen	18,1	24,5
			Koroton	26,9	23,7
Saamiset	13,4	11,5			
Pitkäaikaiset	0,9	0,7	YHTEENSÄ	246,4	240,6
Lyhytaikaiset	12,5	10,8	Konsernitaseen tunnusluvut		
			Omanvaraisuus-%	53,5	52,5
Rahoitusarvopaperit	1,3	1,3	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	58,8	60,5
Rahat ja pankkisaamiset	8,6	11,7	Kertynyt yli- / alijäämä, milj. eur	62,5	71,7
			Kertynyt yli- / alijäämä, eur / asukas	3 235	3 724
			Lainakanta 31.12., milj. eur	65,4	69,6
YHTEENSÄ	246,4	240,6	Lainakanta 31.12., eur / asukas	3 389	3 616
			Lainat ja vastuut, 31.12., milj. eur	79,9	82,8
			Lainat ja vastuut, 31.12., eur / asukas	4 138	4 305
			Lainasaamiset, milj. eur	1,6	1,6
			Asukasmäärä	19 312	19 238

Kaupunkikonsernin talouden kehityksestä on käytettävissä Kuntaliiton julkaisema tunnuslu-
kuaineisto, joka perustuu Tilastokeskukselle toimitettuun tietoon virallisista tilinpäätöksistä.
Tästä aineistosta on valikoitu oheiset graafit kuvaamaan konsernin talouden kehitystä.
Tarkastelussa on otettava huomioon, että kuntakonsernin lukuihin sisältyvät kaikki ohjeiden
mukaan yhdisteltävät yhteisöt, mm. kuntayhtymät.

Kuntakonsernien taloudellisia tunnuslukuja vuosilta 2016-2018

	Naantali			Koko maa		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Asukasluku 31.12.	19068	19167	19245	5503297	5513130	5517919
Toimintakate, €/as.	-4 263	-4 144	-4 352	-4 827	-4 732	-4 901
Vuosikate, €/as.	1 009	1 194	1 046	968	1 077	862
Vuosikate %:a poistoista	148	179	153	135	143	111
Tilikauden tulos, €/as.	344	526	361	308	338	81
Investointien omahankintamenot, €/as.	668	819	1 070	1 243	1 295	1 421
Investointien tulorahoitus, %	151	146	98	78	83	61
Toiminnan ja invest. rahavirta, €/as.	351	391	75	-134	-74	-390
Rahavarat, €/as.	489	447	678	1 250	1 381	1 347
Kassan riittävyys, pv	19	16	25	41	45	42
Omavaraisuusaste, %	49,6	52,1	52,5	43,9	44,4	43,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,1	59,9	60,5	77,5	78,7	80,7
Lainakanta, €/as.	3 883	3 558	3 614	6 148	6 299	6 540
Kertynyt yli-/alijäämä, €/as.	2 992	3 467	3 723	1 983	2 254	2 297

KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

Tilikausi 2019 oli 2,3 miljoonaa euroa positiivinen ennen varauksia. Tulorahoitus eli vuosikate oli 10,8 miljoonaa euroa ja 1,9 miljoonaa euroa suurempi kuin poistojen yhteismäärä.

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta oli rahoituslaskelman mukaan 2,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Tulorahoitus (vuosikate) heikkeni varsinaisesta talousarviosta 0,1 miljoonaa euroa. Vuoden lopun lainakanta oli 14,5 miljoonaa euroa (vähennystä 6,1 milj. euroa).

Kaupungin toimintakate oli – 97,8 miljoonaa euroa, laskua alkuperäiseen talousarvioon – 0,9 % ja nousua edelliseen tilinpäätökseen 4,0 %.

Tilinpäätöksen mukaisten verotulojen kasvu edellisestä vuodesta oli +1,4 % (kaikkien kuntien muutos kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan +2,6 %). Kunnallisveron tilitykset vähenivät hieman, oletettavasti verokorttiuudistuksen vuoksi. Yhteisöveron tilitykset sekä varainhoitovuodelta että edelliseltä vuodelta kasvoivat.

Tilikauden tulos oli 0,1 miljoonaa euroa alle varsinaisen talousarvion. Varsinaiseen talousarvioon verrattuna verotulot jäivät 3 miljoonaa alle, mutta useat muut, talousarviossa ennakoimattomat tekijät (Opintien purku, aikaistettu valtionosuus, osinkotulojen taso, omaisuuden luovutustulojen toteutuma, satunnaiset tulot) korvasivat verotulokohdan vajeen.

Toimintamenojen lisäys oli noin 2,1 miljoonaa euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon.

Bruttoinvestointien alkuperäinen määrä oli 11,7 miljoonaa euroa ja toteutuma oli 10,4 miljoonaa euroa.

Tilinpäätökseen sisältyy kaatopaikkojen jälkihoitoa varten kerätyistä varoista muodostettu pakollinen varaus (pintarakennerahasto). Varauksen kokonaismäärä on sama kuin edellisenä vuonna eli 640 590 euroa eikä sitä toistaiseksi kasvateta. Tämä varaus koskee seudullisen jätehuoltoyhtiön käytössä olevia kaatopaikkoja.

Vanhojen kaatopaikkojen jälkiselvitysvarausta (maisemointi) on tilinpäätöksessä 101 918,50 euroa. Varausta käytettiin 35 363,21 euroa vuonna 2019.

Pakollista eläkevarausta käytettiin 18 635 euroa ja sitä on jäljellä 41 697,14 euroa.

Kaupungin tilikauden tulos on + 2 341 349,72 euroa. Tuloutettaessa poistoeroja suunnitelman mukaan 66 717,72 euroa ja purettaessa maanostoa varten taseeseen tehdyn varauksen jäljellä oleva määrä 1 700 000 euroa, muodostuu kaupungin tilikauden ylijäämäksi + 4 108 067,44 euroa, mikä ehdotetaan lisättäväksi edellisten vuosien ylijäämään.

Kaupungilla on taseessaan aikaisemmilta vuosilta kumulatiivista ylijäämää 55,7 miljoonaa euroa. Kun vuoden 2018 ylijäämä lisättiin tähän määrään, kirjanpidollinen kokonaisylijäämä nousi noin 60 miljoonaan euroon. Kaupunginhallitus päätti 2.3.2020, että peruspääomaa korotetaan 15 miljoonalla eurolla tekemällä tätä tarkoittava siirto edellisten tilikausien ylijäämästä. Tilikauden ylijäämä huomioon ottaen kokonaisylijäämä on nyt 49,1 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos ei anna aihetta kuntalain 118 § mukaisiin tasapainottamistoimenpiteisiin.

Kaupunginhallitus päätti 30.3.2020

- merkitä tiedoksi tilikauden 2019 tuloksen +2 341 349,72 euroa
- tulouttaa poistoeroja suunnitelman mukaan 66 717,72 euroa
- ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että 2014 tilinpäätöksessä tehdystä 3 000 000 euron varauksesta suunnitelmakauden maanostoihin puretaan jäljellä oleva määrä 1 700 000 euroa
- merkitä tiedoksi tilikauden ylijäämän 4 108 067,44 euroa, mikä ehdotetaan lisättäväksi edellisten vuosien ylijäämään
- hyväksyä ja allekirjoittaa tilinpäätöksen ja
- lähettää tilinpäätöksen 2019 tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajille.